

DAHA İYİ BİR DÜNYA İÇİN “EVRİM DEĞİL, DEVRİM” GEREKLİ

“Net positive” sürdürülebilirlik adına yeni bir düşünce. Hatta yakında yeni bir “etiket” olmaya aday. Amacı, şirketlerin toplumdaki aldıklarından daha fazlasını topluma geri verdiklerini ortaya koymak. Net positive için “evrim değil, devrim” değerlendirilmesi yapılıyor.

Avrupa Ecolabel sistemi 1992 yılında kuruldu. Gönüllü bir etiketlendirme ve standart programdan oluşan sistemin amacı, işletmeleri çevreye duyarlı ürün ve hizmet üretmeye ve pazarlamaya teşvik etmek idi.

Ecolabel etiketi, zaman içinde AB'nin yetkili kuruluşları tarafından da teşvik edilmeye başladı ve Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim; Sürdürülebilir Sanayi Politikası gibi eylem planlarının önemli bir parçası haline geldi. Bugüne geldiğimizde ise EcoLabel Endeksi, dünya genelinde 465 farklı etiket kullanıldığını gösteriyor.

Ve şimdi bunlara bir yenisi daha ekleniyor. Bu etiketin adı: "Net positive".

"Net artı" ya da "olumlu etki" olarak tanımlayabileceğimiz bu yeni etiketin amacı, şirketlerin, toplumdaki aldıklarından daha fazlasını topluma geri verdiklerini ortaya koymak.

Yani, şirketlerin ürün ve operasyonlarının olumlu etkilerini ölçmek.

"Net positive" kavramı bir süredir gündemde; fakat son olarak Dell, Kingfisher ve Dow Chemical gibi şirketlerin desteği ile yeni bir proje gündeme geldi. Bu proje, "net positive" kavramının daha anlaşılır olmasını hedefliyor.

Bu sayede şirketler yarattıkları olumlu sosyal ve çevresel etkileri ortaya koyma fırsatı bulacaklar.

Aslında "net positive"nin hedefi net: Aldığından fazlasını ver. Fakat Dell'in Çevre Stratejisti John Pflueger, doğru bir şekilde yönetilmedikçe bunun bir tür pazarlama kavramı olarak algılanabileceğinden endişe ediyor.

El izi, ayak izi

Olumlu etkiler ne anlama geliyor? CO2 emisyonlarının azaltılmasından, iyi ve adil bir tedarik zinciri yaratmaya kadar bir şirketin toplumda ne kadar değerli el izi bıraktığı olarak tanımlayabiliriz bunu.

El izi olumlu bir etki, yani bir şirketin topluma verdiklerini gösterirken; ayak izi olumsuz bir etki, yani şirketin toplumdaki aldıklarını ifade ediyor.

Örneğin teknoloji şirketi Dell, 2013 yılında yaptığı bir açıklamada, 2020 yılına gelindiğinde el izinin ayak izinden 10 kat daha fazla olmasını hedeflediğini söyledi. Evden çalışma girişimi de bu kapsamda hayata geçti. Böylece çalışanların iş-yaşam dengesi iyileştirildi; otomobil kullanımı azaldığından çalışan başına yılda 1.15 ton CO2 emisyonu azaltılmış oldu; ofis kullanımının azalması ile enerji tüketimi düştü; kira maliyetleri geriledi.

Sonuç olarak "net positive"nin şirketlerin sürdürülebilirlik çalışmalarını nasıl tanımladıklarını yeniden şekillendirmesi gerekiyor. Bu konuda çalışan uzmanların yorumu şöyle: "Eğer bir şirket 'hedefimiz CO2 emisyonlarımızı yüzde 20 azaltmak; veya su kullanımımızı yüzde 20 azaltmak; veya enerji

kullanımımızı yüzde 20 azaltmak' diyorsa, bu hala yüzde 80 kötü olduğu anlamına gelir. Bence herkes 'net olumlu' olmayı ve olumsuz etkilerini yok etmeyi hedeflemeli."

Net positive"ın "evrim değil, devrim" olarak değerlendirilmesi de bu yüzden.

Benim anladığım Őu: "Net positive" son derece iddialı ve zorlayıcı bir dűŐünce. Sosyal sorumluluk girişimlerinin çok daha ötesinde bir yerde duruyor ve Őirketleri topluma ne verdikleri konusunda çok daha derin bir Őekilde sorgulamaya hazırlanıyor. Yani oyunun kurallarını yeniden deđiŐtirmek gibi görünüyor. Tabi ki bunu gerçekleŐtirebilmesi için anlamlı ve denetlenebilir ölçüm sistemleri geliŐtirmesi Őart...

Didem ERYAR ÜNLÜ / YAKIN PLAN (Dünya Gazetesi)

didem.eryar@dunya.com